

OPSCHRIFT

Vergadering van 18 juni 2013

Nummer: 2013_MC_00369

Onderwerp

Voedseloverschotten - Fatma Pehlivan

Raadslid(-leden):

Fatma Pehlivan - sp.a

OMSCHRIJVING VAN DE VRAAG

Toelichting

Meer en meer mensen doen vandaag een beroep op voedselpakketten. Het aantal begunstigden steeg van 115 000 in 2009 naar 117 500 in 2011. Het aantal zou ondertussen nog opgelopen zijn tot 224 000.

Dit staat in contrast met het dalend aantal voedingswaren dat de voedselbanken krijgen vanuit de warenhuizen en de distributiesector. De voedselbanken in België hebben vastgesteld dat de laatste jaren de ingezamelde hoeveelheid voedingswaren afgenomen is: van 12,2 miljoen kilogram in 2008 naar 10,7 miljoen kilogram in 2010. Daarenboven komen er alarmerende signalen vanuit Europa over de stopzetting van het voedselhulpprogramma tegen 2014, zodat ook aan die kant de bevoorrading van de voedselbanken in het gedrang dreigt te komen.

Vooraf overschotten van nog niet vervallen voedingswaren van de versafdeling van een warenhuis geraken maar moeizaam tot bij de lokale voedselbanken. Dat komt onder meer door de btw op het schenken van voeding aan voedselbanken. Hierdoor is het voor een warenhuis voordeliger om hun perfect eetbare voedseloverschotten weg te gooien dan om het te schenken aan een voedselbank.

Om te illustreren met een cijfer. Jaarlijks gaat in België 345 kilogram voedsel verloren per persoon. Drie vierde daarvan gaat verloren nog voor we het kopen, onder meer in de supermarkt dus. Waaronder perfect eetbaar voedsel. Dat is een doorn in het oog voor de begunstigden van voedselhulp.

De beste oplossing is uiteraard het vermijden van voedseloverschotten, maar zolang die er zijn, is het beter ze een sociale bestemming te geven dan ze in de vuilnisbak te laten belanden. Tal van bestaande lokale initiatieven bewijzen dat dit ook mogelijk is. Een deel van wat het warenhuis niet verkocht krijgt, wordt niet vernietigd of gedumpt, maar gaat zo vlug als mogelijk naar de behoeftigen via voedselbanken of sociale kruideniers. Onder meer in Sint-Truiden waar op 1 maand tijd voor 10 000 euro voedsel werd opgehaald bij warenhuizen en opnieuw werd verdeeld onder wie het nodig had. In Kortrijk wordt eenzelfde project opgestart.

Minister Lieten heeft een draaiboek opgesteld 'Sociaal aan de slag met voedseloverschotten' zodat lokale besturen aan de slag kunnen en zelf lokaal projecten opstarten om

voedseloverschotten een sociale bestemming te geven. Ook sociale restaurants en sociale kruideniers kunnen in het project betrokken worden. Zij kunnen verse producten verwerken in de maaltijden en daarnaast zorgen voor tewerkstelling voor mensen die vaak ver van de arbeidsmarkt staan.

Vraag

Vandaar mijn vragen:

- Hoeveel gezinnen doen er in Gent beroep op voedselhulp? Hoeveel onder hen zijn volwassenen en hoeveel kinderen (min 18 jaar)? Hoe is dit cijfer de afgelopen jaren geëvolueerd?
- Zijn er al initiatieven genomen om voedseloverschotten van warenhuizen een sociale bestemming te geven? Of bent u bereid de nodige contacten te leggen tussen de warenhuizen en sociale organisaties om sociaal aan de slag te gaan met voedseloverschotten?

ANTWOORD

26 juni 2013 10:51

Een aantal weken geleden werd in deze Commissie door mijn collega schepen Tine Heyse al informatie gegeven over de oprichting van **een food council of voedselraad** in Gent.

In het kader van de opstart van deze food council worden een aantal uitdagingen rond voedsel bekeken voor Gent.

Hierbij wordt gekeken naar de rol die Stad Gent kan spelen rond voeding, gaande van lokale productie, over consumptie tot voedseloverschotten en voedselafval.

Momenteel worden **door de milieudienst verkennende gesprekken** gevoerd met verschillende betrokken actoren om te komen tot een aanzet van visie rond voeding voor de Stad Gent.

Deze visie wordt verwacht na de zomer. Er zullen ook concrete initiatieven opgestart worden om de visie in praktijk om te zetten.

Voorbereide antwoorden

(aangepast antwoord op vraag Commissie)

Wat de aantallen betreft, ik ga daarmee beginnen, ik kan u op dit moment geen antwoord geven, omdat er ook geen duidelijkheid bestaat rond deze aantallen.

De voedselbedeling gebeurt door de Krasdiensten en er is nu pas op onze vraag een uniform registratiesysteem opgezet. De eerste rapporteringen moeten we nog krijgen.

Dit antwoord moet ik u dus voorlopig schuldig blijven, maar ik ben ook benieuwd welke cijfers er in Gent zijn.

De coördinator van de krasdiensten organiseert dit met alle diensten en we verwachten binnen enkele maanden een resultaat.

(origineel antwoord)

Wat het tweede luik van uw vraag betreft, werd een aantal weken geleden in deze Commissie door mijn collega schepen Tine Heyse al informatie gegeven over de oprichting van een food council of voedselraad in Gent.

In het kader van de opstart van deze food council worden een aantal uitdagingen rond voedsel bekeken voor Gent.

Hierbij wordt gekeken naar de rol die Stad Gent kan spelen rond voeding, gaande van lokale productie, over consumptie tot voedseloverschotten en voedselafval.

Momenteel worden door de milieudienst verkennende gesprekken gevoerd met verschillende betrokken actoren om te komen tot een aanzet van visie rond voeding voor de Stad Gent.

Deze visie wordt verwacht na de zomer, heeft mijn collega Heyse meegedeeld. Er zullen ook concrete initiatieven opgestart worden om de visie in praktijk om te zetten.

Als belangrijke actor in het Gentse welzijnsveld neemt het OCMW zelf principieel geen initiatieven in het kader van voedselverdeling.

Het OCMW opteert bewust voor structurele sociaal-financiële hulpverlening met het oog op de zelfredzaamheid van de burger.

Wij werken wel nauw samen met de diensten die basishulpverlening aanbieden, zoals de KRAS-diensten, en hebben afspraken wanneer en hoe we cliënten kunnen doorverwijzen in het geval van acute noodsituaties.

OCMW Gent is naast actor echter ook regisseur in het kader van armoedebestrijding en in dit opzicht zijn we er ons van bewust dat basishulpverlening zoals voedselverdeling noodzakelijk is in de huidige maatschappelijke en economische context.

De doelstelling van de wetgeving om voor iedereen een voldoende minimuminkomen te garanderen is niet voldaan en staat extra onder druk door de huidige economische crisiscontext.

Materiële hulpverlening onder de vorm van voedselverdeling is momenteel dan ook een essentiële aanvulling op de bestaande hulpverlening.

Als regisseur hebben we dan ook contacten gelegd met zowel Delhaize als de armenverenigingen, voedselverdelers en sociale restaurants om een gedragen voorstel uit te werken om de overschotten van het warenhuis te recupereren op **een empowerende wijze**.

Hierbij moet rekening gehouden worden met een aanzienlijke logistieke organisatie (inzet vrijwilligers, respecteren koude-keten, periodiciteit, snelle verdeling of verwerking, ...) en een aantal randvoorwaarden van Delhaize (naamsbekendheid e.d.).

We hopen snel duidelijkheid te kunnen scheppen over een gedragen aanpak en een correcte verdeling van rollen en verantwoordelijkheden.

We bezinnen ons eer we beginnen.

Reactie FP:

Dit blijft toch wel een zeer problematisch gegeven, dat er nog altijd veel mensen, en ook kinderen, deze noodhulp niet krijgen. Ik ben benieuwd naar het verder verloop en zal dit zeker later in het najaar terug opnemen.

Ik volg deze problematiek ook verder op op Vlaams niveau en ook mijn collega's van federaal niveau brengen me op de hoogte.

Reactie Greet Riebbels:

Aangehaalde cijfers zijn Europese cijfers en slaan op de volledige keten, nl. van bodem tot bord.

Vlaanderen doet het relatief gezien veel beter. (TRITEL studie in opdracht van OVAM)

Er blijkt ook dat ongeveer 10% in de keuken zelf verspild wordt, 2.5% bij het warenhuis en de distributie en meer dan 70 % op het veld zelf, bij het rooien e.d.

+ Voorbeeld van afspraak van Carrefour met gaarkeuken De Sloep – Macchariuswijk.

Reactie Bram Van Braeckevelt

Elke kilogram overschot is er één teveel.

Verspillen van voedsel is zeer actueel geworden via het sociaal debat rond 'de Muffinman'.

Dit biedt dan ook opportuniteiten voor stad Gent.

Ook op Vlaams niveau heeft minister Lieten een draaiboek opgesteld 'Sociaal aan de slag met voedsel' waarin veel inspirerende voorbeelden staan, zoals coöperatieve kruidenier en ook de

sociale economie zou hierop kunnen inspelen.

De stad heeft hier zeker een belangrijke regierol en een coherent beleid is dan ook noodzakelijk.

Reactie RC

We moeten toch duidelijk 2 zaken uit elkaar houden.

Ten eerste heb je de gaarkeukens waar vooral met verse producten gewerkt wordt.

Maar daarnaast heb je ook de Krasdiensten, waarvan sommige ook wel zorgen voor soep en een warme maaltijd, maar waar toch in hoofdzaak de verdeling van voedselpakketten georganiseerd wordt.

Ik begeef me zelf ook heel dikwijls op het terrein zelf en ik heb zelf ook de organisatie die achter zo een voedselpakketten verdeling zit gedurende een ganse voormiddag mogen meemaken in de Bloemekeswijk. De logistieke organisatie is niet in te schatten: vrachtwagen vinden, niet altijd is er plaats of een geschikte locatie voor het voedsel, e.a. Ik heb daar ongeveer een 130 mensen een pakket zien ophalen. Dit vergt dus wel een ongelooflijke logistieke organisatie.

In die zin blijft voedselbedeling steeds een moeilijk probleem. Het mag niet enkel een caritatieve steun zijn, maar zoals de krasdiensten een brug vormen naar een meer structurele steun voor deze mensen.

We moeten deze organisaties blijven ondersteunen en kunnen nagaan of er geen betere samenwerking mogelijk is tussen de verschillende aanbieders. Zonder daarmee de draagkracht van deze diensten te overtreffen.

Als belangrijke actor in het Gentse welzijnsveld neemt **het OCMW** zelf **principieel geen initiatieven in het kader van voedselverdeling.**

Het OCMW opteert bewust voor **structurele sociaal-financiële hulpverlening met het oog op de zelfredzaamheid van de burger.**

Wij werken wel nauw samen met de diensten die basishulpverlening aanbieden, zoals de KRAS-diensten, en hebben afspraken wanneer en hoe we cliënten kunnen doorverwijzen in het geval van acute noodsituaties.

OCMW Gent is naast actor echter ook regisseur in het kader van armoedebestrijding en in dit opzicht zijn we er ons van bewust dat basishulpverlening zoals voedselverdeling noodzakelijk is in de huidige maatschappelijke en economische context.

De doelstelling van de wetgeving om iedereen een voldoende minimuminkomen te garanderen is niet voldaan en staat extra onder druk door de huidige economische crisiscontext.

Materiële hulpverlening onder de vorm van voedselverdeling is momenteel dan ook een essentiële aanvulling op de bestaande hulpverlening.

Als regisseur hebben we dan ook contacten gelegd met zowel Delhaize als de armenverenigingen, voedselverdelers en sociale restaurants om een gedragen voorstel uit te werken om de overschotten van het warenhuis te recupereren op **een empowerende wijze**.

Hierbij moet rekening gehouden worden met een aanzienlijke logistieke organisatie (inzet vrijwilligers, respecteren koude-keten, periodiciteit, snelle verdeling of verwerking, ...) en een aantal randvoorwaarden van Delhaize (naamsbekendheid e.d.).

We hopen snel duidelijkheid te kunnen scheppen over een gedragen aanpak en een correcte verdeling van rollen en verantwoordelijkheden.
